

Skriftlig opgave

Nyhedsformidling

Materiale

Tekst 1. Journalistens roller (*Avisen i Undervisningen*, www.AvisNet.dk)

Tekst 2. Lasse Jensen: *Hvad tror du der nu vil ske...* (*Information*, 27.11.2013)

Tekst 3. *14 års fængsel for brutalt sex-drab* (Telegram fra Ritzaus Bureau, 14.10.1999.)

Opgaver

Vælg en af følgende opgaver:

1. Skriv et essay der med baggrund i konkrete eksempler beskriver nogle af de roller, som den moderne journalist optræder i. Essayet kan evt. tage afsæt i den karakteristik af journalistens forskellige roller, som beskrives i tekst 1.

Overskrift: Journalistens roller

2. Skriv en kronik om tekst 2.

Kronikken skal indeholde en redegørelse for de væsentligste synspunkter i artiklen, en analyse og vurdering af argumentationsformen i artiklen samt en selvstændig stillingtagen til de vigtigste synspunkter i den.

Overskrift: Journalisten som spåmand

3. Skriv – med udgangspunkt i telegrammet fra Ritzaus Bureau (tekst 3) – fire journalistiske artikler, hvor du optræder i rollerne som henholdsvis neutral referent, analyserende pædagog, kritisk reporter og kreativ underholder.

Forklar i et kort tillæg til artiklerne, hvilke overvejelser du har gjort dig i forbindelse med ordvalg, syntaks, billedsprog, disponering og valg af illustrationer i de enkelte artikler.

Overskrift: Vælg selv overskrifter til de forskellige artikler

Tekst 1

Journalistens roller

Journalistens opgave er dybest set at formidle sit stof sådan, at der er nogle, der får lyst til at læse og frem for alt at købe avisen.

Når journalisten skriver, optræder han i forskellige roller, som alle hænger sammen med både den måde han arbejder på og den tid, han bruger på sit arbejde.

I nogle artikler er én rolle klar og tydelig, f.eks. når journalisten har valgt

referentrollen.

I andre artikler optræder han i flere roller samtidig, f.eks. både som referent og som analyserende pædagog.

Neutral referant

Journalistens rolle som referent er historisk primært knyttet til partipressen. Journalisten skulle her referere de talrige politiske møder, så læserne blev holdt orienterede om de politiske synspunkter og den politiske udvikling. Størstedelen af den moderne journalistik er stadig baseret på referatet. Den neutrale referents opgave går ud på så objektivt og neutralt som muligt at fortælle, hvad der skete, hvor og hvornår og med hvem. I gamle dage var journalisten altid til stede ved de begivenheder, han skulle referere, nu om dage er referatet ofte baseret på pressemeddelelser, telefoninterviews, referater fra andre medier m.m..

Analyserende pædagog

I denne rolle er journalistens opgave at beskrive, analysere og gå bag om begivenhederne samt sætte dem ind i en større sammenhæng. Han er læserens repræsentant på den måde, at han stiller spørgsmål til de refererede eller rapporterede nyheder. Han forklarer, hvorfor det er sket, hvordan det måske vil udvikle sig, og han kommer eventuelt med løsningsforslag. For eksempel gennem nyhedsanalyser prøver den analyserende pædagog at skabe en sammenhængende forståelse i den flimrende og opsplittede nyhedsstrøm. På en måde bliver han læserens garant for, at verden alligevel hænger sammen og kan om ikke begribes så dog forklares.

Gatekeeper

Det er nødvendigt hele tiden at sortere i den strøm af nyheder, informationer og begivenheder, som er journalistens hverdag. Det er derfor vigtigt at kunne vurdere og sortere med indsigt og overblik. Evnen til at vurdere, fokusere og prioritere er en central og vigtig journalistisk egenskab og kvalitet. Når en journalist vælger en nyhed og fravælger en anden er han gatekeeper, hans funktion er altså at vogte leddet, så kun det bedste og vigtigste slipper igennem. Med internettet og dermed den fri adgang for alle til nyheder etc. er journalistens rolle som gatekeeper vaklende. Til gengæld skal han nu vogte nye områder, idet eventmagere og pr-folk netop bestormer journalister via internettet med mere eller mindre pseudonyheder, som de gerne vil have journalister til at viderebringe i avisen.

Kreativ underholder

I denne rolle er subjektiviteten afgørende. Journalistens egen person og holdninger kommer tydeligt til orde i et værdiladet og personligt sprog.

Nyheden eller emnet angribes tit fra en skæv, humoristisk eller ironisk vinkel og formidles i et underholdende sprog, fyldt med billeder, mere eller mindre hjemmelavede ord, uventede sammenligninger og synspunkter.

Denne rolle sprænger objektivitetens spændetrøje og appellerer til journalistens kreativitet både i tanke og sprog. Disse artikler er underholdende at læse og provokerer tillige læseren til eftertænkning.

Den kreative underholder er inspireret af New Journalism, som opstod i USA i 1960'erne. Denne type journalistik fremstiller stoffet med en subjektiv vinkling og med brug af fiktionens virkemidler, men lægger samtidig vægt på, at stoffet er fakta, baseret på omhyggelig research.

Kritisk reporter

Denne rolle går ud på, at journalisten graver sig ned i et stofområde, undersøger det grundigt og forholder sig kritisk til det. Journalisten bruger flere kilder og lang tid på stoffet, og han stiller mange spørgsmål, som han giver/får nuancerede svar på.

Den kritiske reporter arbejder både i marken og hjemme ved computeren. Han er en nærgående interviewer, og han forfølger ihærdigt sine mål.

Virkeligheden fremstilles problemfyldt og nuanceret, og journalistens hensigt er at afsløre og at skabe debat. I denne rolle kommer

Journalistens selvopfattelse som den 4. statsmagt klart til udtryk.

Det er i rollen som kritisk reporter, at nogle journalister belønnes med Cavlingprisen.

Tekst 2

Lasse Jensen:

Hvad tror du, der nu vil ske

Hvad tror du, der nu vil ske?

er blevet et af de oftest stillede spørgsmål i nyhedsdækningen. Det virker, som om der mobiliseres flere journalistiske kræfter til at forske i, hvad der måske sker, end i hvad der rent faktisk sker

Mette Fugl trådte engang uden for rammerne for de live-interviews, som begge nationale kanaler er så begejstrede for. Hun stod foran en eller anden bygning, og studieværten spurgte hende, hvad der nu ville ske. »Det aner jeg da ikke noget om, jeg er journalist – ikke spåmand,« udbrød hun spontant. Et af de klareste og ærligste svar, jeg nogensinde har hørt på et af de mest gentagne spørgsmål: Hvad tror du, der nu vil ske?

I dag er det spørgsmål blevet hovedingrediens i dele af journalistikken. Det virker, som om der ofte mobiliseres større journalistiske kræfter til at forske i, hvad der måske sker, end i hvad der rent faktisk sker eller er sket. I sagen om Lars Løkke Rasmussen og GGGI bruges der naturligvis kræfter på at trawle

bilag igennem, men Madsen, Winther, Rostrup, Grabow, Serup, Mogensen & Kristiansen bruger timer på at spå.

Lige efter Løkkes store pressekonference hørte jeg flere kommentatorer slå fast, at »bare en lille sag til, og Løkke er færdig!« Så kom der et bilag til, og der skete ikke noget. Så kom der noget med en skatterapportering af en partibil, og der skete heller ikke noget.

En af mine Facebook-venner mindede om de sportsjournalister, der i timelange optakter til fodboldkampe spår om forløb og resultat. Det, der gør fodbold så interessant, er, at det heldigvis ikke altid går som forudsagt. En stor del af livets hændelser er uforudsigelige. Det gør livet spændende. Journalistik erstattes i disse tilfælde med underholdende gættekonkurrencer.

Det er derfor, spåmænd og spåkoner, shamaner, visse præster og politikere samt dommedagsprædikanter lige siden Oraklet i Delfi har haft stor indflydelse på historiens gang. Vores dybt indgroede håb til – og frygt for – fremtiden er en stærk menneskelig drivkraft.

Professor emeritus fra Princeton-universitetet Harry G. Frankfurt har skrevet en bog om *bullshit*. Han blev interviewet i denne avis i lørdags, og artiklen er fuld af eksempler på det, som på dansk yndefuldt kaldes 'at lukke lort ud'. Tågesnak, vrøvl og sludder, indpakket i et elegant, lidt mystisk, men stærkt overbevisende sprog, der faktisk ikke betyder noget. Han peger på, at bullshit-begrebet er »beslægtet med begreber som bluff, humbug og spin, der alle kan betegnes som forskellige former for retorisk manipulation, men som ikke er decideret løgnagtige«.

Den definition passer fornemt på mange af de situationer, hvor journalister og eksperter besvarer spørgsmålet om, hvad der nu vil ske. Betegnes man som ekspert i dagens medier, hænger det i visse tilfælde sammen med evnen til at lukke varm luft ud kombineret med den hurtighed, som engang var ætermediernes gebet, men som nu med webjournalistikken er smurt ud over hele paletten. Hvis ekspert A har sagt noget til konkurrenten om, hvad der nu vil ske, ringer journalisten rundt for at finde ekspert B, C eller D, som alene ved sin tilstedeværelse for indslaget eller artiklen skaber såkaldt 'fremdrift' på 'breaking news'-historien.

Fremdrift og en basal og utæmmet interesse i, hvad der sker om lidt, i næste afsnit, næste uge eller næste år er nøgle-elementer i enhver god fortælling. Det er derfor, en million mennesker ser *Broen*, og næsten halvanden ser *Vild med dans*. Det ved alle forfattere, journalister og redaktører. Når samtlige medier betaler for politiske meningsmålinger, er det selvfølgelig, fordi de ved, at det interesserer folk. Meningsmålinger er i sig selv nyheder – og skaber flere nyheder, fordi de sætter flere 'hvad sker der nu?'-spekulationer i gang. Når samtlige medier ukritisk og uhæmmet viderebragte DR's håbløse exit-prognose i tirsdags, var de samme elementer i spil. Mere drama giver flere klik, læsere, lyttere og seere. Når DR's nyhedsdirektør understreger, at det slet, slet ikke er tilfældet, lyder det, som om han aldrig har deltaget i et redaktionsmøde, hvor brugerinteresse form og underholdningsværdi altid diskuteres sideløbende med relevans og væsentlighed. Denne kombination skaber nyhedsværdi på ethvert medie. Men mest på tv, hvor det

dramaturgiske forløb og fortælleform er en afgørende faktor. Og ikke mindst på DR, hvis meget dygtige og godt bemandede analyse- og forskningsafdeling ved mere om seeradfærd og dramaturgi end de fleste.

Lasse Jensen er vært på P1-programmet 'Mennesker og medier'

Tekst 3

14 års fængsel for brutalt sex-drab

Ritzaus Bureau 14. oktober 1999 kl. 16.22

En tidlig morgen i februar gik den 20-årige Flemming Sejersen amok i Lemvig. I en sand blodrus sparkede og trampede han en 46-årig kvinde til døde, fordi hun gjorde modstand, da han forsøgte at voldtage hende.

Samfundets svar på det bestialske drab kom torsdag, da 12 nævninger i Vestre Landsret i Viborg fældede dom over Flemming Sejersen: Skyldig i både voldtægt og drab - 14 års fængsel. Synet af store blodplamager og blodstænk på vægge og gulve mødte politiet, da den 46-årige grønlandske kvinde blev fundet dræbt i en carport i Lemvig.

Hendes lig lå gemt under en presenning og var dækket af rifter, læsioner og mærker efter slag og spark. BH og trusser var flået i stykker.

Flemming Sejersen ville egentlig have kastet liget i havnen i Lemvig, men det forhindrede en kammerat, som han opsøgte efter mordet. I stedet ringede vennen efter politiet, der straks anholdt Flemming Sejersen.

Drabet skete efter en våd bytur i Lemvig, hvor de to havde mødt hinanden på Nørregades Krostue. Flemming Sejersen fulgte efter kvinden, da hun tidligt på morgenen forlod værtshuset. Han tvang hende ind i carporten og gennemførte voldtægten.

Kvinden gjorde imidlertid modstand, og det kostede hende livet.

- Jeg ved faktisk ikke, hvorfor jeg gjorde det. Først blev jeg sådan lidt aggressiv og slog hende med flad hånd. Men så gik jeg helt amok og slog og sparkede og trampede på hende. Jeg stillede mig op oven på hende og trampede hende i hovedet, forklarede Flemming Sejersen selv i landsretten.

Ved den lejlighed virkede han uanfægtet af situationens alvor, mens han forklarede, at det havde slået klik for ham i den kolde carport

- Jeg så blodet, og så gik det op for mig, hvad jeg havde gjort. Det var jo ikke meningen. Hun skulle ikke dø af det, det var ikke det. Man regner jo ikke med, at folk dør, fordi man er oppe at slås, forklarede han.

Men da Flemming Sejersen forlod carporten med blodtilsølede bukser, var kvinden død. Hendes drabsmand udbad sig betænkningstid med hensyn til, om han vil anke straffens længde til Højesteret.

/ritzau/

